

Posudok školiteľky diplomovej práce

Bc. Kristýna Jindrová: Od sári k džinam a zpět: migrantka v síti genderových geografíí moci

Kristýna Jindrová si za výskumný problém svojej práce zvolila proces premeny genderovej moci vybranej bangladéžskej migrantky Liny, ktorá pracuje ako pomocnica v domácnosti v talianskej Florencii.

Teoreticky ju inšpiroval teoretický model genderových geografíí moci feministických etnografiiek Sarah Mahler a Patricie Pessar /2001/. Model vychádza z predpokladu, že gender simultánne operuje v rôznych multilokalitách, priestoroch a sociálnych škálach – akým sú napríklad telo, rodina a štát. Sociálnou lokalizáciou referujú *„k osobnostným pozíciám voči hierarchiám moci, ktoré sú vytvárané cez historické, politické, ekonomické, príbuzenské a iné stratifikačné stratégie.“*

Domnievam sa, že Kristýna v teréne ukázala svoje výskumné / i ľudské / kvality: empatiu, trpezlivosť a citlivosť vnímať / i keď niekedy len intuitívne / dôležité dáta pre jej výskum. Do terénu sa dostala ľahko, svoju pozíciu v texte dosledne reflektovala a problematizovala kap.2 /Prúbeh výskumu/.

Ak výskum prebiehal v teréne ľahko, tak ťažko sa rodil výsledný text etnografie. Hlavný dôvod vidím v tom, že Kristýna Jindrová svoje fieldnotes a interview nespracovávala priebežne už počas terénneho výskumu, ale prácu písala až rok po svojom príchode z Florencie. Až pri písaní textu diplomovej práce sa ukázalo, že terénne dáta úplne nedostačujú na vysvetlenie zvoleného výskumného problému a prinášajú viac otázok, ako odpovedí. Ďalšou komplikáciou výskumu sa stalo neuskutočnenie plánovaného výskumu v Bangladéži /v zmysle multisited research/, ktoré mohlo pomôcť Kristýne dáta lepšie kontextualizovať a pochopiť. Posudzovanú prácu „kontaminuje“ nezvládnutá štylistika, edičná a grafická úprava, ktorá čitateľa zbytočne zaťažuje.

Napriek tomu sa domnievam, že práca prináša i niekoľko zaujímavých a inšpiratívnych zistení / na rozdiel od mnohých iných diplomových prác/, ktoré žiaľ zapadli v zle „čitateľnom“texte / taktiež vzhľadom na nezvládnutý záver práce, ktorý má 1.stranu !!!/. Príkladom môže byť analýza vzťahu medzi rodinou Liny a jej talianskymi zamestnávateľmi. Na jednej strane skoro rodinná idylka, ktorá je mediovaná cez vzťah s deťmi a užívanie spoločných priestorov domu, na strane druhej služobná uniforma /livrej/ manžela Liny, ktorá symbolicky / a viditeľne/ udržuje triednu distanciu medzi zamestnávateľmi a ich podriadeným. Kristína citlivo popisuje ambivalentosť tohoto vzťahu a ukazuje, že i zamestanie pomocnice v domácnosti, s vedomým všetkých negatívnych implikácií tohoto typu tzv.reprodukčnej asistencie, môže pôsobiť i pozitívne smerom k rozšíreniu gendrovej moci smerom k vlastnej komunite .

Výskumy genderu v migrácii ukazujú, že väčšia moc v migrácii môže viesť migrantky k menšej motivácii vrátiť sa do vysielajúcej spoločnosti, kde by stratili výhody, ktoré stratili v zahraničí. *Gmelch a Gmelch / 1995/* predpokladajú, že táto migračná stratégia nie je spôsobená rôznou motiváciou mužov a žien k návratu , ale limitovanými možnosťami, ktorým čelia ženy v sociálnych vzťahoch vo svojej vlastnej materskej spoločnosti.

Za najsilnejšiu časť práce považujem kapitolu 6. 4. Materialita. Práve metóda analýzy materiálnej kultúry sa pre časové obmedzenia terénneho výskumu, ukázala pre daný výskum ako najplodnejšia. Zároveň sa jej autorka i po interpretáčnej stránke dát zhostila rozhodne najlepšie. Za zaujímavé pokladám zistenia, týkajúce sa vyjednávania Lininej identity /gendrovej, etnickej a triednej/ cez odev a konzum. Práve komodifikácia identity sa v tomto prípade ukazuje ako efektívny spôsob sociálneho jednanja v transnacionálnom priestore.

Z vyššie uvedených dôvodov hodnotím prácu ako **ako veľmi dobrú**.

Mgr.Petra Ezzeddine
Katedra Obecné Antropologie a Katedra Gender Studies
Fakulta Humanitních Studií Univerzita Karlova , Praha

V Prahe 18.3.2010